

MUDr. Teodor ROSINSKÝ CSc.

D U Š A

Copyright © MUDr. *Teodor Rosinský* CSc, 2024

Copyright © CAD Press, Bratislava 2024

Grafik: *Jakub „Sysel“ Hrabal*

Vydanie prvé

Vydalo nakladateľstvo:

CAD PRESS

Ľuda Zúbka 23

BRATISLAVA

S R 8 4 1 0 1

mobil: 0903/159 404

0903/126 987

E-shop: www.CADPRESS.cz

E-mail: info@cadpress.cz

123hrabal@gmail.com

ISBN: 978-80-8236-018-2

OBSAH:

O autorovi.....	7
1. DUŠA	11
VERÍM ALEBO VIEM?	31
Prvý prípad:	31
Druhý prípad:.....	34
Tretí prípad:.....	36
Ako to vysvetlíme?.....	39
Duša a psychika.....	41
Odkedy je človek človekom?.....	49
Duša a duchovno.....	56
Ako sa v tom má človek vyznať?.....	58
Spolupráca psychiky s dušou.....	60
Duša a strážny anjel.....	63
Ako zaobchádzať so svojou dušou?.....	67
Duša po smrti.....	71
Má dušu len človek?.....	75
Záverom.....	77
2. DUCHOVNÉ BYTOSTI.....	79
Duchovno.....	85
Duchovné bytosti - podstata.....	125
Duchovné bytosti - základné delenie.....	138
Dobré duchovné bytosti.....	143
Útoky zlých duchovných bytostí na človeka.....	147
Posadnutosť.....	157
Iné javy súvisiace s duchovnými bytosťami.....	180
Na záver.....	197

3. CELOSTNÁ MEDICÍNA BUDÚCNOSTI.....	203
Chápanie celostnej medicíny.....	205
Je to všetko len energia?.....	208
Medicína a čas.....	209
Pastorálna medicína ako súčasť Integrovannej medicíny.....	218
Krátky historický pohľad.....	223
Pastorálnemedicínska intervencia.....	227
Všeobecné predpoklady.....	227
4. ENERGOINFORMAČNÝ SYSTÉM ČLOVEKA.....	229
Základné údaje.....	229
Štruktúra EIS.....	237
Funkcie EIS.....	241
5. PSYCHIKA A EIS.....	249
Vnútorne vplyvy.....	256
Samotrestajúci vnútorný vplyv.....	257
6. CHOROBY VYVOLANÉ SLOVAMI A MYŠLIENKAMI.....	259
Predpokladaný mechanizmus nebezpečného pôsobenia jazyka.....	263
Príklad I.....	275
7. MALÉ ESEJE O VELKÝCH SLOVÁCH.....	277
Príklad 1.....	282
Príklad 2.....	284

O autorovi

Autor tejto knihy, MUDr. **Teodor Rosinský**, CSc. (* 26. 2. 1937), je známy slovenský lekár-psychiater (dlhoročný primár Psychiatrickej nemocnice vo Veľkom Záluží, 1963-1997), filozof, polyglot a psychotro-
nik, zakladateľ energoinformačnej medicíny a priekopník akupunktúry na Slovensku.

Okrem vlastnej práce lekára sa venoval aj pedagogickej činnosti – až do r. 2005 vyučoval na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre neurofyziológiu a psychiatriu pre psychológov a sociálnych pracovníkov, a organizoval a naďalej organizuje pre lekárov v SR a v ČR kurzy energoinformačnej medicíny, o ktorej prednášal aj v Nemecku a Rakúsku. Je stálym lektorom kurzov akupunktúry, biodiagnostiky a bioterapie pre lekárov, najmä homeopatov, a zastáva rôzne funkcie vo výboroch **Spoločnosti akupunktúry Slovenskej lekárskej spoločnosti a Lekárskej spoločnosti naturálnej medicíny**.

Autor je aj znalcom ázijských liečebných metód, ktoré mal možnosť skúmať aj v zahraničí pod záštitou Slovenskej lekárskej spoločnosti (najmä pri jeho študijných pobytoch vo Vietname a Číne). V tejto súvislosti treba spomenúť aj jeho geniálne jazykové schopnosti, umožňujúce mu prístup k bežne nedostupným prameňom. Jeho vzťah k jazykom, ktorých aktívne ovláda 16 a pasívne ďalších niekoľko desiatok – vrátane čínštiny, sa prejavil aj v zameraní jeho kandidátskej práce z psychopatolingvistiky, ktorú obhájil na Fakulte všeobecného lekárstva KU v Prahe v r.1968.

V r. 1962 nadviazal kontakt s vtedy už emeritným nestorom českej akupunktúry dr. **Karským** a s dr. **Umlaufom**, ktorý bol v tom čase jediným slovenským akupunkturistom, pôsobiacim vo VN Ružomberok, a v r. 1965 spoločne založili **československú Spoločnosť akupunk-**

túry. Od tých čias až doteraz je nepretržite členom všetkých výborov **Spoločnosti akupunktúry**. Rovnako je lektorom všetkých doterajších kurzov akupunktúry a pravidelne sa aktívne zúčastňuje psychiatrických vedecko-odborných podujatí.

Jeho bohatá a plodná práca v medicíne bola ocenená viacerými poctami. Je nositeľom **Guothovej medaily** Ministerstva zdravotníctva SR, ako aj bronzovej, striebornej aj zlatej **medaily SLS**, a je **čestným členom ČLAS**.

Vyššie 50 rokov sa venuje aj bádaniu na poli psychotroniky. V r. 1967 stál u zrodu Československej spoločnosti pre psychotronický výskum. Je jedným zo zakladateľov Svetovej asociácie psychotronického výskumu, ktorá vznikla v Prahe v r. 1973, a spoluzakladateľom **Slovenskej psychotronickej spoločnosti**, ktorá na Slovensku pôsobí už vyše 20 rokov (od jej vzniku bol jej viceprezidentom, od r. 1996 zástava funkciu **prezidenta SPS**).

Aktívne sa podieľal na organizovaní všetkých odborných podujatí psychotroniky, ktoré sa pravidelne konali od r. 1985 pod názvom **Psychotronika a zdravie v Bratislave** a mali federálny charakter, neskôr kongresov Psychotronica Slovaca. Bol členom výboru Sekcie psychotroniky **Gerontologickej spoločnosti SLS**, ktorá vznikla v r. 1984, a od r. 1987 aj členom výboru Sekcie psychotroniky SR ČSVTS.

Od roku 1991 usporadúva v rámci **Slovenskej psychotronickej spoločnosti** teoretické semináre pre záujemcov o bioterapiu, kde autor prednáša a oboznamuje frekventantov s postupmi energoinformačnej medicíny, ako súčasťou prírodnej medicíny, ktorá má ambíciu stať sa doplnkom bežnej medicíny.

V rámci svojej veľmi bohatej publikačnej činnosti doma aj v zahraničí, je MUDr. **Teodor Rosinský** tiež spoluautorom dvoch slovenských učebníc akupunktúry, publikačne je aktívny aj vo svojom základnom odbore – v psychiatrii, ako aj v pridružených disciplínach. Je tiež autorom siedmich obecných známych titulov, ktoré sa populárnou formou zaoberali tematikou, ktorej je venovaná táto kniha:

- ♥ **Bioterapia, príručka pre liečiteľov (1991).**
- ♥ **Človek, bytie a umenie (1993)** – prezentujúca najnovšie poznatky o energoinformačnej medicíne a zhrnujúca autorove celoživotné skúsenosti z praxe liečiteľa aj psychiatra.
- ♥ **Perspektivy psychotroniky / Psychotronika na prahu 21. storočia (2009)** – zde predstavuje, v spolupráci s **Norbertom Synčákom**, významným slovenským odborníkom na čínsku metafyziku, tradičné feng-shui a holistickú zdravovedu, seriózne retrospektívny pohľad na problematiku psychotroniky, od všeobecného zhrnutia a histórie po prezentáciu konkrétnych príkladov z praxe. V knihe sú objasnené princípy telepatie, telegnoze, prekognície, psychokineze a radiesteze. Obsahuje aj úvod do problematiky energoinformačných systémov a geopatogénnych zón (tzv. „miest sily“, „strašidelných domov“) a ich vplyvu na psychické aj fyzické zdravie, ale aj psychotronický pohľad na mýty a rituály a vzťahy medzi psychotronikou a mágiou, ezoterikou a okultizmom.
- ♥ **Choroby z nenávisťi / Energoinformačný systém človeka ve zdraví a v nemoci - Uřknutí, očarování, prokletí (české vydání 2010)** - Publikace je prezentována jako souhrn aktuálních poznatků o problematice, které se autor věnuje celá desetiletí a která není ani ve světové literatuře uceleným způsobem rozpracovaná. V úvodní části oboznamuje autor čtenáře se základními pojmy, aby se postupně propracoval ke speciálním postupům především u škodlivých vnějších vlivů, které jsou nosným tématem této publikace.
- ♥ **Energoinformačný systém ľudského tela a choroby vyvolané nenávisťou (2019).**
- ♥ **Duchovné bytosti (2020)** - Slovom autora: „...pokúsil som sa predostrieť krátky prehľad toho, čo o duchovných bytostiach ľudia vedia i čo sa len domnievajú, o čom uvažovali a uvažujú, čoho sa v tej súvislosti obávajú i o čom sa medzi ľuďmi šíria nelogičnosti a zavádzania.“

- ♥ **Choroby vyvolané slovami a myšlienkami & Malé eseje o veľkých slovách (2021)** - Sú to 2 knihy v jednej. Kniha sa venuje téme, ktorá je ešte stále celkom mimo obecného záujmu, pretože sa o nej vie len málo. Zámerom autora je otvoriť cestičku k uvedomeniu si, že aj „*prosté*“ slová a myšlienky môžu byť nebezpečné. Aj pre človeka, ktorý ich používa. Lebo až nedávno sa prišlo na to, čo už dávne civilizácie vedeli a v praxi využívali – že i psychika človeka môže byť príčinou jeho ochorenia alebo zhoršenia choroby. Všetky doterajšie poznatky totiž ukazujú, že všetky deje v tele človeka na úrovni subatómovej, atómovej, molekulárnej, teda fyzikálnej i chemickej, musia mať určité logistické zabezpečenie. Čo ukazuje na nebezpečenstvá pochádzajúce z mysle, ktorou si človek, aj keď o tom nevie, môže nechtiac uškodiť.
- ♥ **Celostná a pastorálna medicína (2024)** - Sú to 2 knihy v jednej. Pojem *celostnej medicíny* sa síce neobjavuje len v odbornej literatúre, ale jeho ponímanie je veľmi rozmanité. Autor sa v tejto knihe pokúsil sprístupniť čitateľovi kompletnejší obraz možností vývoja takéhoto preniknutia medicíny na jednej strane rozšírením prostriedkov a postupov, a na druhej strane pochopenia, že každý človek je jednotlivcom a teda aj jeho choroby sú individuálne poznamenané a preto potrebujú individuálny prístup k ich liečbe.

Pastorálna medicína sa nepočíta ako súčasť celostnej medicíny, pretože jej podstata spočíva nie v liečbe, ale v umožnení účinkov liečby vôbec v prípadoch, kde nie len psychické, ale aj duchovné problémy jednotlivcov bránia možnosti plnohodnotného života a tým aj úplnej úprave zdravotného stavu. Knižka sa snaží objasniť i bežnému čitateľovi tieto zložité javy v oboch týchto oblastiach.

1.

DUŠA

Duša, anima, psyché, i pomenovania v starobylých jazykoch ako ruach, nafsí a ich doslovné preklady do iných jazykov sú bežné výrazy. Mal by to byť pojem s jednoznačným významom, no v teologických, filozofických vyjadreniach a ani v bežnom jazyku sa nepoužívajú tak, ako by bolo vhodné. Najčastejšie ide o zámenu javov psychických a duševných. Výraz „*psychické*“ je síce slovo odvodené od gréckeho názvu pre dušu, ale keďže nemáme v našich jazykoch žiadne výrazy, ktoré by sa dali použiť na toto rozlíšenie, dôsledne budem používať výraz „*psychický*“ odlišne od „*duševný*“.

V mnohých jazykoch vrátane slovenčiny sa výraz *duša* a duchovno vypracovali z toho, že dúchanie, dych i dýchanie sa vlastne dalo stotožniť s niečím neviditeľným nazvaným vzduch. Keď sa začalo postupne chápať duchovno, tak sa do tvorby výrazu preň dostala jeho základná vlastnosť neviditeľnosti toho, čo sa dýcha. Vo výraze duša je teda premietnuté to pre ňu charakteristické nehmotné chápanie.

Pod psychikou a teda i pod všetkými gramatickými variantmi použitia tohto slova rozumieme deje, ktoré skúma psychológia a ich narušenia psychopatológia a ďalšie špeciálnejšie odbory, *napríklad* psycholingvistika a psychosociológia. Patrí tam všetko čo sa týka osobnosti, intelektu, citov, myslenia, používania výrazových prostriedkov na komunikáciu ako i nebadateľných procesov rozhodovania, posudzovania, uvedomovania si a tvorby nových informácií. Samozrejme vo výpočte detailných psychických javov by sa dalo pokračovať. Pre pochopenie rozdielu by malo toto malé poukázanie na význam výrazu psychika stačiť.

Duša je duchovná bytosť. Tu narážame na stále pretrvávajúce a možno dokonca stále viac sa rozširujúce i medzi ľuďmi v duchovedných povolaniach nerozlišovanie medzi materiálnym, presnejšie materiálne-energeticko-informačným a duchovným. Možno to dokonca chápať ako materializáciu chápania bytia. Antropomorfná, čiže človeku podobná a materializovaná interpretácia Božského a duchovného je prítomná v Starom zákone i s presahom do Nového zákona.

Napriek chápaniu mnohých biblistov a exegetov od čias cirkevných otcov po súčasnosť sa v kázňach a mediálne rozširovaných prejavoch väčšiny súčasných kresťanských duchovných nevyvetľuje. Je skutočnosťou, že prastaré aristotelské, platónske a novoplatónske chápanie duše ako duchovnej podstaty a v náznakoch i individuálnej bytosti sa dostávalo do povedomia v prvých storočiach kresťanstva len postupne. **Platón** však už vo svojich dielach *Phaedo*, *Gorgias* a *Republika* jasne uviedol svoj názor, že duša prichádza do tela z Božskej sféry bytia. Popísal to ako presun zo stavu veľkého vedomia do oveľa menšieho, pričom duša zabúda pravdy, ktoré poznala. Možno, že práve ten fakt, že o tom tak zmýšľali grécki pohanskí myslitelia a nie starozákonní proroci, bolo prekážkou chápania duchovnosti duše. Tak možno chápať vznik starozákonných, novozákonne spočiatku nevyvrátených názorov, že duša sa spája s telom až neskôr po počatí alebo vzniká len v čase narodenia, či dokonca až neskôr. Navyiac je tu časový rozdiel i medzi pohlaviami. Podľa všetkého, *sv. Augustín* bol prvý, ktorý duchovnosť duše vo svojich neskorších dielach opakovane zdôraznil. Iste u neho zohrala úlohu i jeho manichejská minulosť a vysporiadanie sa s ňou. Manichejská sekta totiž bola zameraná materialisticky. Materializácia bytia s jej osobitosťami boli spočiatku vážnou prekážkou jeho ponímania duchovna, preto jeho pochopenie, že je to inak ako hlásali jeho vtedajší súverci, bolo podstatné pre jeho pochopenie duchovna a tým aj duše. Jeho koncepcia sa síce nepopierala, ale ani nikým z neskorších teológov nezdôrazňovala. Asi jedinou výnimkou bol v tej istej dobe *Tertulian*.

Jeho malý spis sa tiež zaoberal dušou. Zdôraznil tam však viac len jej úlohu akoby archívu životných udalostí. Ten sa mal potom použiť pri hodnotení života po smrti. Išlo teda len o čiastočný pohľad na dušu. Nebolo tam žiadne podložené vysvetlenie jej podstaty. Situáciu výraznejšie zmenil až sv. *Tomáš Akvinský*. On síce tiež presne neodlíšil psychické deje od duševných, dokonca spomínal i delenie duše na funkcie spomínané nižšie, ale predsa len chápal dušu duchovne. Bol síce ovplyvnený situáciou v jeho 13. storočí a najmä *Aristotelom*, preto sa v jeho spise *De anima* veľmi podrobne zaoberá skúmaním vtedy zaužívaných pojmov substancie a formy. Dušu chápe ako formu, teda nemateriálny prvok materiálnej substancie, teda tela. Zdá sa, že ani v súčasnosti si sami aktuálni teológovia vonkoncom neuvedomujú nepresnosť a nevhodnosť takých v podstate duchovno popierajúcich výrazov a používajú ich bez vlastného hodnotenia a dokonca bezmyšlienkovite, automaticky. Tým sa to u menej uvažujúcich poslucháčov upevňuje ako skutočnosť a u kritickejších a najmä mladších to vedie k posudzovaniu takých vyjadrení ako zastaralých a pre súčasnosť celkom nevhodných, až smiešne naivných.

Duša je stvorená individuálna duchovná bytosť určená pre nejakú konkrétnu úlohu počas kontaktu s konkrétnym telom. Tu spomeniem možno čudnú poznámku: V rámci teraz novorozvíjanej exoteológie, teda úvah o mimozemských rozumných bytostiach, stvorených a taktiež obdarených dušou, je tu iste vhodné to brať ako určitú možnú analógiu s našimi pozemskými faktami. My predsa nemáme žiadne právo určovať Pánu Bohu čo a koho mal či mohol stvoriť a vonkoncom nám neprísluší požadovať od neho výlučnosť nášho stvorenia a zákaz stvorenia iných rozumných bytostí kedykoľvek a kdekoľvek. Zdá sa, že táto poznámka je nejako navyše, ale z niektorých poznámok i v súčasných prejavoch je cítiť takúto snahu diktovať Stvoriteľovi svoje prízemné postoje. O možnostiach existencie duše u prípadných iných rozumných bytostí spomenieme viac ku koncu tejto knihy.

VERÍM ALEBO VIEM?

Pokúsím sa teraz uviesť do pozornosti čitateľa prípady z mojej vlastnej skúsenosti, teda žiadne poukazy na nejaké zverejnené príhody z iných zdrojov, ktoré by mohli byť nespoľahlivé, ako som práve spomenul.

Prvý prípad:

Koncom minulého storočia, keď som ešte pracoval aktívne v medicíne, prišla ku mne mladá dievčina z jednej vzdialenej dediny s tým, že ju poslal ich pán farár. Jeho meno mi nič nehovorilo, i keď som sa poznal s viacerými kňazmi i biskupmi. Porozprávala mi, čo sa jej stalo. Boli prázdniny, mala rok pred maturitou a tak bola doma, spala vo svojej izbe sama. Ráno pri zobudení si spomenula na veľmi jasný sen - tak to vnímala - že písala niečo na svojom stolíku. Keď vstala z postele s veľkým údivom zistila, že na stole je naozaj list papiera s jej písmom, hoci vedela, že nič takého vedome nerobila. Samozrejme hneď sa pozrela, čo je tam napísané a po prečítaní ostala celkom vyjavená. Hneď s tým išla za pánom farárom a ten bol tiež prekvapený z obsahu listu a doporučil jej, aby ma navštívila a poradila sa, čo s tým spraviť. Ten list papiera mala so sebou a dala mi ho prečítať. Citujem z neho to podstatné: „*Prepáč, že ťa s tým zatažujem, ale v okolí som nenašiel nikoho iného, kto by bol schopný spísať moju žiadosť.*

Som /nasledovalo meno/, zomrel som následkom úrazu pri práci na stavbe /uvedený dátum - asi dva týždne pred napísaním toho listu/. V ďalšom postupe mi bráni to, že som bez vedomia manželky sporil peniaze na kúpu motorky. Sú uložené na povale vľavo od dverí hore a zabalené v novinách. Prosím ťa, aby si zašla to povedať mojej manželke, nech tie peniaze použije pre seba a našich dvoch synov. Býval som /nasledovala adresa v inej obci/. Ďakujem za pomoc.“ Prvá otázka bola, či to má brať vážne a čo má s tým teda urobiť. Pýtal som sa jej, či v tej uvedenej dedine má nejakých príbuzných, prípadne známych, ale tvrdila, že síce vie, že je to dedinka od nich neďaleká, ale nikdy tam nebola a nemá tam žiadnych známych, ani spolužiakov. Vie však, že autobus, ktorý má trasu cez ich dedinu, prechádza i cez tú, je to asi tretia zastávka od nich. Doporučil som jej, aby sa tam nasledujúci deň odviezla a keďže tamojšia zastávka bude pravdepodobne niekde v centre dediny, kde asi bude aj kostol, bude tam aj cintorín. Nech ide na cintorín a vyhladá miesto, kde sú čerstvé hroby, ktoré ešte nemajú pomníky, len drevené kríže s nápismi mena a dáta úmrtia. Ak tam nájde i hrob s tými nápismi, ktoré sú uvedené v liste, nech zájde na uvedenú adresu a odovzdá jeho manželke správu od neho. A samozrejme, nech mi príde zreferovať ako to prebehlo. Prišla na tretí deň a porozprávala mi, ako to bolo. Podľa doporučenia išla najprv na cintorín a tam bol ako predposledný hrob s jeho menom a dátumom úmrtia. Pretože býval neďaleko kostola, tak našla ten dom rýchlo a keď zaklopala, otvorila jej žena v čiernom. Pýtala sa jej, čo chce a ona jej odpovedala, že má odkaz od jej manžela. Tá s údivom a slzami odpovedala, že jej manžel je mŕtvy.

Dievčina jej povedala, že práve preto prišla a dala jej prečítať ten list. Žena zavrela vstupné dvere, dievčina však počkala pred nimi čo bude ďalej, lebo ešte mala čas na spiatočný autobus. Za pár minút sa dvere otvorili a plačúca žena držala v ruke balíček novín, z ktorého trčali bankovky, nič však nehovorila. Dievčina jej vraj povedala, aby ich užila pre seba a deti a odišla. Viac som už nemal žiadny kontakt s nikým z tohto prípadu.

Druhý prípad:

Manželský pár - dôstojník armády a ich vtedy 9-ročný syn bývali v malom činžiaku patriacom armáde zhruba v čase, kedy sa udial prvý popísaný prípad, avšak bez akejkoľvek súvislosti s prvým prípadom. To manželstvo bolo narušené, muž bol hnevливý a voči manželke agresívny. Opakovane ju bil. V jeden deň sa do nej pustil veľmi agresívne, takže sa bála, že ju zabije. Syn bol v škole, tak ušla z domu. On ju však prenasledoval, tak utekala cez lúku, na kraji ktorej boli tie armádne domy. Cez tú lúku išla však aj železnica. Práve keď sa blížila v behu ku koľajniciam, blížil sa nákladný vlak. Podarilo sa jej prebehnúť pred lokomotívou, ale manžel pri snahe ju dobehnúť zrejme si nevšimol rýchlosť vlaku a vbehol priamo pred lokomotívu, ktorá ho na mieste usmrtila. Manželka potom už musela opustiť byt patriaci armáde a rozhodla sa presťahovať do svojho rodného mesta. Asi dva mesiace po pobyte v tom inom meste sa jej syn ráno zobudil s tým, že mal čudný sen, že niečo písal, len nevedel čo a tak obaja s prekvapením uvideli na stolíku naozaj ním popísaný list papiera. Bolo na ňom *„Hľadal som vás na starom mieste, ale nemohol som vás nájsť. Uvedomil som si, že ste sa presťahovali a tak som vás našiel v tvojom meste. Uznávam, že som sa počas života správal ako zločinec a urobil som ti zo života len trápenie. Veľmi sa ospravedlňujem a veľmi to ľutujem. Toto ospravedlnenie som musel urobiť aby som sa mohol dostať ďalej. Aby si však nemala dojem, že som zneužil nášho syna alebo že to napísal len on sám z vlastného rozhodnutia, dokážem, že to bola len*

moja snaha. Oznamujem ti, že behom pár dní dostaneš poštou sumu /bola tam uvedená suma vo vtedajších korunách/, čo je vrátenie časti predom zaplateného poplatku za byt, ktorý ste opustili skôr, ako sa na to minul preddavok.“ Je pochopiteľné, že tá pani bola veľmi prekvapená a požiadala o konzultáciu. Ukázala mi ten popísaný papier a povedala všetko vyššie uvedené. Za dva dni jej prišli poštou peniaze od armády, presne v tej sume, ako bolo napísané. To ju muselo presvedčiť, že išlo naozaj o odkaz od nebohého manžela....

Ďalšie pokračovanie v knihe

Ako to vysvetlíme?

Začnime najprv tým jednoduchším. Duša ako duchovná bytosť nie je manipulovateľná žiadnym hmotno energetickým pôsobením, ale keďže duchovno je - povedzme to zjednodušene - nadradené hmotnu, duchovné bytosti v mimoriadnej situácii potreby sú schopné jednoduchého pôsobenia na hmotu, teda najčastejšie vyvolajú v hmote určité silové mikropohyby, čo v suchom dreve môže vyvolať tvorbu zvuku, teda klopnutie. Iste by to mohlo byť možné aj s inou hmotou, na to však nemáme presvedčivé podklady. Pôsobenie na hmotu vo veľmi jednoduchom prejave je aj využitie pohybu jemného prachu, čo je všade okolo nás. Bežne sa na to používa odborný výraz Brownov pohyb. Pohyb temer neviditeľných zrníek prachu je závislý i na teplote a prúdení vzduchu. V miestach, kde je prúdenie minimálne - ako je uzavretá predsieň - je možné pôsobením na častice znížiť lokálnu teplotu a tým spomaliť ten pohyb prachu, čím sa môže nahromadiť a vytvoriť dočasne zahustenie, ktoré je možné vytvárať do siluety človeka či do čohokoľvek iného. K tomu ešte patrí i výsledok určitých šetrení pri podobných úkazoch, kde došlo k zníženiu teploty o pár...

Duša a psychika

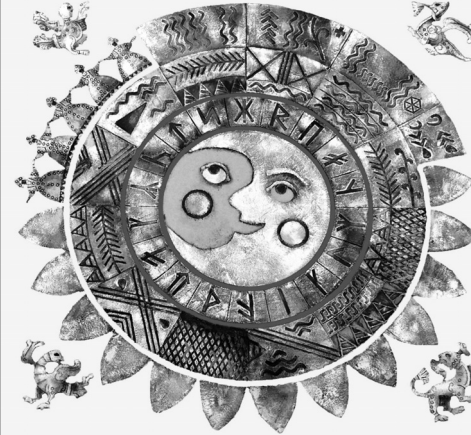
Podme teraz podrobnejšie rozobrať na začiatku naznačené rozdiely medzi dušou a psychikou. Začnem jednou udalosťou. V úvodnej časti som to už naznačil. Ešte koncom minulého storočia na jednej medziodborovej konferencii ukázal psychiater *Dr. Kvasnička* veľmi jednoduchý spôsob na pochopenie tohto rozdielu. Roztiahol si druhý a tretí prst jednej ruky a postavil to do vodorovnej polohy. Potom to isté urobil i s druhou rukou, tie prsty skrížil s tými vodorovnými zhora, takže medzi nimi v strede vznikol prázdny štvorcový útvar. Potom to vysvetlil tak, že vodorovné prsty znázorňujú telo, prsty zhora predstavujú dušu a ten štvorec medzi nimi je psychika. Prítomní účastníci konferencie - odborníci medicíny, prírodných a spoločenských vied i teológovia to prijali s porozumením. V diskusii sa vyjasnilo, že dušu možno chápať ako vlastnosť prepájajúcu psychiku s telom, ale v skutočnosti psychika riadi telesné funkcie. To je však zložitá problematika a do našej témy nepatrí, takže ju nebudeme rozvádzať. Duša nepôsobí na telo priamo, ak však človek chce, môže byť prostredníctvom psychiky, teda vedomým otvorením sa, v informačnej spojitosti so svojou dušou. To otvorenie sa ako vedomý psychický akt je podmienkou kontaktu, čo preberieme v ďalšej časti. Často všeobecne spomínaný pojem slobodnej vôle tu nie je frázou. Človek sa môže a nemusí snažiť na základe svojho vôľového rozhodnutia nadviazať kontakt so svojou dušou. Duša sama nemá možnosť človeka k tomu prinútiť - v tom je slobodná vôľa. Vôľa ako taká ...

Odkedy je človek človekom?

V úvode som spomenul starozákonné predstavy o začiatku existencie duše v človeku až viac dní po narodení a neskoršie nejasnosti okolo tej otázky. V súčasnosti už máme jednoznačné poznatky o tejto otázke. Začnem s tým, čo som mal možnosť spoznať ešte počas štúdia medicíny, teda koncom 50. rokov minulého storočia. Mali sme vtedy malú ilegálnu skupinku spoluštvudentov, ktorí sa zaujímali o záležitosti nespádajúce pod oficiálnu medicínu a zrejme protikladné voči vtedy vnucovanej materialistickej ideológii - preto ilegálnu. Zaoberali sme sa najmä hypnózou. Nevyšli žiadne snahy o nejaké poňatie možnosti reinkarnácie, takže sme tú problematiku zanechali. Zaujalo nás však zistenie, kedy sa u človeka pred narodením objaví uvedomenie si seba - tak sme si to nazvali. V priebehu pár rokov - a ja som v tom pokračoval i už v lekárskej praxi - u ľudí bez rozdielu ich veku, pohlavia či prípadných zdravotných problémov, ak boli schopní, teda odborne povedané hypnabilní, boli výsledky takých pozorovaní celkom zhodné. Ako sme postupne išli stále hlbšie do minulosti od pôrodu až po počatie, tak sa v momente počatia akoby zastavilo to, na čo si spomenuli z doby priebehu vývoja pred narodením. Moment počatia, teda spojenia vajíčka so spermiou, popísali ako náhle uvedomenie si samého seba a súčasne aj pochopenie, že majú určitú úlohu, poslanie alebo životnú náplň. Tieto pojmy sme zaznamenali z ich výpovedí, každý však spomenul jeden taký názov svojho zážitku. Berieme to však ako vyjadrenie toho istého, skrátka akoby...

KNIHY OD DOKTORA ROSINSKÉHO:

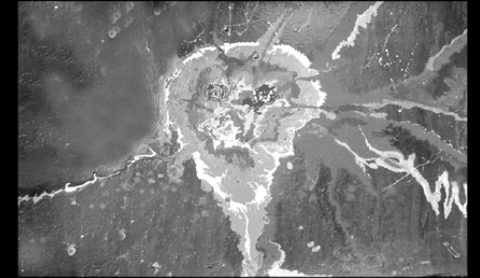
**CHOROBY VYVOLANÉ SLOVAMI
A MYŠLIENKAMI A MALÉ
ESEJE O VEĽKÝCH SLOVÁCH**

Teodor Rosinský

MUDr. Teodor Rosinský, CSc.

**CHOROBY Z NENÁVISTI
(URIEKNU Tie, POROBENIE, PREKLIA Tie)**

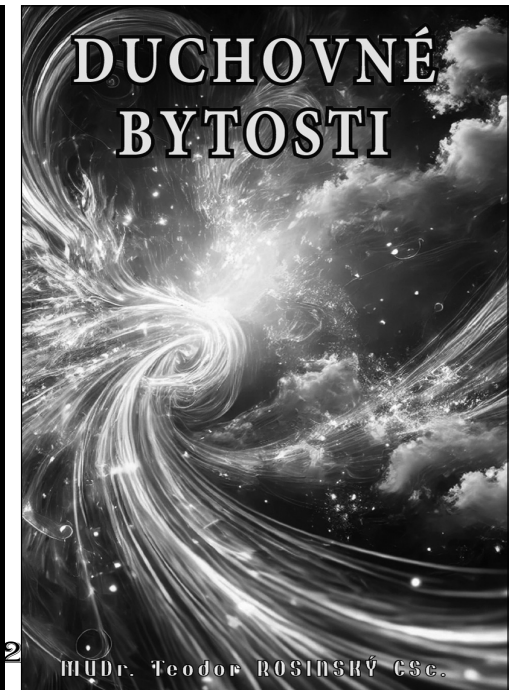
**ENERGOINFORMAČNÝ
SYSTÉM ČLOVEKA
V ZDRAVÍ A V CHOROBE**

MUDr. Teodor Rosinský, CSc.

**ENERGOINFORMAČNÝ SYSTÉM
ĽUDSKÉHO TELA A CHOROBY
VYVOLANÉ NENÁVISŤOU**

**DUCHOVNÉ
BYTOSTI**

MUDr. Teodor ROSINSKÝ CSc.

2.

DUCHOVNÉ BYTOSTI

V ostatných rokoch sa i u nás objavilo v menšej miere na knižnom trhu i v bežných médiách a ešte viac na internete množstvo rozličných historiek a údajov o duchovných bytosťach. Ide obyčajne o preklady a citácie zahraničných autorov, o kvalifikácii ktorých zväčša nič nevieme. Sú to neraz kompiláty zostavené z pasáží viacerých diel a výsledok je potom, mierne povedané, rozpačitý. Nájde sa i subjektívne výpovede ľudí, ktorí popisujú svoje zážitky a možno i len špekulácie o niečom, čo len sami považujú za kontakty s duchovnými bytosťami rôzneho druhu.

Najmä v USA sa už dávnejšie publikujú knihy autorov, často pastorov rozličných malých miestnych samostatných cirkevných zborov, ktorí podrobne referujú o svojich stretnutiach s anjelmi, návštevách Neba a podobne. Líčia idylické scény buď ako modernizáciu obsahu Apokalypsy sv. Jána alebo len idealizované príhody vylepšeného a i predimenzovaného konzumného pozemského života. Popis anjelov a iných duchovných bytostí i duší zomrelých ľudí je tu kompletne materializovaný. V iných dielach, najmä európskych, ale i našich pôvodných slovenských a českých sú nezriedkavé úvahy o existencii bytostí, ktoré sa vyskytovali len v rozprávkach alebo folklórnych historkách, a to najmä o takých, ktoré podnecujú buď rozprávko-romantické alebo hororové pocity. V mnohých publikáciách patriacich do tzv. ezoterickej literatúry sa spomínajú bez hodnotenia a varovania i tie duchovné bytosti, ktorých možný vplyv na človeka je jednoznačne negatívny a to nielen na jeho telo (čo sa obyčajne pre čitateľskú príťažlivosť zveličuje), ale najmä na jeho duchovnú podstatu, čo sa asi práve zámerne bagatelizuje alebo celkom zamlčuje.

Ešte nebezpečnejšie sú seriózne vyzerajúce knihy, venované špiritizmu a dokonca i theurgii (vyvolávaniu alebo vyzývaniu zlých duchovných bytostí), najmä ak obsahujú i návody na praktikovanie takých rituálov. Solídnych údajov je však málo a väčšina spomínaných písomností je zavádzajúca a niektoré sú dokonca veľmi nebezpečné zo zdravotného, ale najmä z duchovného hľadiska.

V psychiatrickej praxi zaznamenávame veľa postihnutí v psychickej oblasti, často i s prechodom na súbežné telesné ochorenia a to najmä u ľudí, ktorí nekriticky prijímajú neseriózne údaje z duchovnej problematiky a sami robia pokusy o kontakty s duchovnými bytosťami alebo priamo rozličné špiritistické praktiky podľa vymyslených návodov. Bývajú i horšie prípady, ak sa niekto nechá zlákať na praktizovanie nebezpečných theurgických či magických postupov a zahráva sa tak so zlými duchmi. K takým istým následkom sa môžu ľudia dostať, ak sa sami nechávajú manipulovať fanatikmi či podvodníkmi. Takých, ktorí využívajú zvedavosť nedostatočne informovaných, sa objavilo veľa a na nezáujem sa nemôžu sťažovať. Rôznych metodík, používajúcich vo svojich marketingových názvoch výrazy ako „*duchovný*, *nebeský*, *anjelský*“ a podobne je množstvo, ide však výhradne o reklamné a sofistikované manipulačné zavádzanie dôverčivých klientov.

Ukázalo sa teda vhodné pokúsiť sa v prijateľnom objeme zozbierať údaje, ktoré nechcú mať iný ako informačný zámer. Nejde ani o hromadenie historiek či senzácií, ani o teologický, angelologický, démonologický a ani aplikovane psychologický rozbor témy. Ak máme použiť nejakú charakteristiku predkladaného zámeru, je to najbližšie k religionistickému pojednaniu s esejistickým a popularizačným úmyslom. Nevyhli sme sa

však ani niektorým náročnejším výkladom tam, kde sa to ukázalo ako potrebné pre jednoznačnosť pochopenia. Také pasáže sú príslušne uvedené, aby sa nimi čitateľ zameraný len na základné informácie nemusel zaťažovať. Zámerne však uvádzame podrobnejšie i niektoré možné nebezpečenstvá ako varovnú informáciu pre tých, ktorí na základe inej literatúry alebo na základe zvedenia inými sa pokúšajú o praktiky s duchovnom a priamo o nadväzovanie kontaktov s duchovnými bytosťami, čo by mohlo skončiť pre nich nešťastne. Ide tu totiž o tú skúsenosť a logický dôsledok, že snahu o kontakt len čiastočne informovaného, naivne manipulovaného a teda duchovne nepripraveného človeka s nejakou duchovnou bytosťou využívajú a vlastne zneužívajú práve len tie duchovné bytosti, ktorých zameranie je nepriateľské a voči človeku manipulatívne. Účelom je tu jednoznačne zneužitie človeka na zlo. Každý je však za seba, svoje konanie a jeho dôsledky zodpovedný a vyhovárať sa na nevedomosť nepomôže. Malo by však prospieť tú nevedomosť predsa len zmenšiť, ak už nie celkom odstrániť.

Pri takomto zámere publikácie sa nemožno vyhnúť popisom toho čo sa vie aj o dobrých aj o zlých duchovných bytostiach v menej zverejňovaných súvislostiach. Uvedenie niektorých známych poznatkov len tak bez komentárov by mohlo viesť niekoho k riskantným pokusom a preto sa zámerne nemôžeme vyhnúť ani moralizujúcim a varovným poznámkam. Bez nich by sme sa nechtiac mohli ocitnúť medzi takými publikáciami, ktoré o pár riadkov vyššie kritizujeme. Pre zvlášť zainteresovaných uvedieme i krátke poznámky osvetľujúce psycholingvistické, filozofické a hlbšie religionistické súvislosti s danou témou. Nejde však o zahĺbenie sa do jednotlivých náboženských smerov, takže odborníci príslušných špeciali-

zácií tu nenájdu nič objavného, možno len viac zjednodušeného rozprávania. Zo všetkého chcem vybrať len to, čo patrí k hlavnej téme knihy. Pochopiteľne, kde je toho viac a kde mám viac poznatkov, z toho bude viac i v knihe. Neskrývam svoje názory a preferencie za neosobné vyjadrenia, chcem sa však vyhnúť subjektivismu pri výklade. Nemienim predkladať žiadne vlastné objavy ani tvrdenia, spomeniem však komentár k problémom, ktoré sa riešia niekedy dosť vášnivo a neraz antagonisticky až kontroverzne, hoci by pri hlbšom pochopení podstaty duchovna a logických súvislostí medzi ním a ostatným stvorením vôbec nemuseli byť problémami.

Téma ako táto si vyžaduje použitie mnohých nie všeobecne známych odborných a cudzích slov ako i slov prevzatých z jazykov prevažne používaných v jednotlivých náboženstvách. Budem sa snažiť ich pri prvom uvedení vysvetliť v dostatočnom rozsahu a to nielen pre priame pochopenie súvislostí v predkladanom texte, ale i pre zabezpečenie presnosti významu pri prípadnom inom použití takého slova alebo odborného pojmu. Sem patrí i prípadné uvažovanie o príslušnom význame ak by išlo o viacvýznamové slovo a práve len jeden zamýšľaný význam by bol kľúčový pre presnosť vyjadrenia. V tej súvislosti sa mi nezdalo vhodným prejsť mlčaním zmienky o slovách používaných široko ako pojmy, ktorých aktuálnosť je však už dávno prekonaná a ich zastaraný význam v používaní je podľa súčasného poznania i aktuálneho stavu vyjadrovania vnímaný ako nenáležitý.

Duchovno

Ak chceme hovoriť o duchovných bytostiach, musíme si najprv vyjasniť, čo rozumieme pod pojmom duchovno. Je to pojem určený pre úroveň, prostredie, v ktorom duchovné bytosti existujú. Slovo prostredie používame len ako zástupné a najzrozumiteľnejšie, lebo je určitou len čiastočnou analógiou toho prostredia, ktoré nás bežne obklopuje. Skutočné slovo, ktoré by vystihovalo len pojem vhodný pre duchovno, v našom jazyku a ani v iných jazykoch neexistuje. Zo spomenutého vyplýva ako samozrejmosť, že duchovné bytosti i prostredie ich existencie musia mať zhodnú podstatu. Tak je to predsa i u ľudí, ktorí sú hmotno-energetickej, priestorovej a časovej podstaty a teda musia žiť v prostredí, čo je priestor naplnený hmotou a energiou a musia existovať v postupujúcom čase. Biologické, teda životné princípy v prírode, u ľudí navyše psychické a sociálne princípy ako dôsledok ich hmotne-duchovnej podstaty sú počas života viazané na spomenuté faktory prostredia a len spolu

vytvárajú podmienky pre existenciu. Je to pre nás samozrejmosť, ktorú si nezvykneme pripomínať a už vonkoncom nie o nej rozmýšľať. Pre bežné potreby máme v každom jazyku vytvorených dosť slov na to, aby sme mohli o všetkom nás obklopujúcom hovoriť presne a zrozumiteľne.

Duchovno nepatrí zatiaľ medzi bežné témy dokonca ani medzi odborníkmi vo filozofických a teologických otázkach a tak sa pojmy nutné na diskutovanie o ňom nevytvorili. Toto tvrdenie by sa mohlo možno zdať dosť paradoxným, ale je fakt, že i v literatúre, ktorej obsah je alebo by mal byť abstraktný, sa používajú pojmy, vzaté z bežného slovníka príslušného jazyka a to pojmy, ktorých viacvýznamovosť zväzda neraz čitateľa, aby tomu pojmu rozumel viac doslovne a teda materialisticky. Duchovný význam príslušného pojmu totiž v takej publikácii nenájde jednoznačne definovaný. Niekedy - a to i podľa jazyka pastoračných, homiletických a ani teologických textov starších i súčasných autorov - sa zdá, že samotní autori neberú do úvahy nedostatočnosť svojej terminológie pre vyjadrenia o duchovne. Tí jednotlivci, ktorí sami intenzívne uvažujú o duchovne, nepotrebujú k tomu slová, a teda ani nemôžu iným nič podstatného zdeliť a tým prípadne podnietiť i iných k vzájomnému vymieňaniu poznatkov z tejto oblasti. No a keď nie sú zdeliteľné poznatky a niet ani slov na ich vyjadrenie, nepodnecuje sa ani rozšírenejšia potreba o tom hovoriť a ani o tom rozmýšľať a teda vytvárať slová ako len pre toto určené pojmy - a tak sa bludný kruh uzatvára. Ak by sa to niekomu videlo byť paradoxné, najmä pri súčasnom rozbehu možností získania informácií temer o všetkom, súhlasím s ním. Tých informácií i o duchovne je dosť, ale možno práve pre nedostatočné jazykové nástroje je to neprehľadné, niekedy nezrozumiteľné - ak autor

textu nevysvetľuje čo pod tým-ktorým použitým pojmom rozumie - alebo celkom neprijateľné pre naivnosť či zjavnú úchylnosť.

Dnes už fyzici vďaka rozvoju poznatkov z kvantovej mechaniky odhalili mnohé predtým neznáme fakty o existencii hmoty a energie, ale i o priestore, čase a o nečakaných vlastnostiach vesmíru, ktoré značne nahľadávajú naše tradičné vedomosti a predstavy. Stále viac sa dozvedáme, že to, čo sme považovali okolo nás ako stabilné, *napríklad hmota, energia, priestor a čas*, sa akosi novými poznatkami rozplývajú na niečo nestabilné. Vesmír už tiež nie je postupne poznateľný, nestačí len technický pokrok, ako sme si to do nedávna mysleli. Teraz už vieme, že to, čo je nami poznateľné, tvorí len 4% z hmotnosti vesmíru, 96% je čosi iné, neznáme. Nie je to naša známa hmota zložená z atómov. Tak ako mnohé iné vedecké poznatky, ani tieto, asi aj preto že sa tak rýchlo vyvíjajú a menia, samozrejme neprenikli do poznatkov širšej verejnosti. Nemohli preto zapôsobiť na ľudí tak, aby zmenili ich chápanie svojho tradične vnímaného prostredia. Mnohých možno odstrašuje nedôvera vo vlastné schopnosti pochopiť takú vysokú vedu. Je to však propagované i populárnejšie, ale aj tak to ľudia ignorujú. Bolo by utópiou predpokladať, že nové vedecké poznatky, ktoré sú dostupné každému, kto má o ne záujem, by mohli človeka zbaviť pút materializmu a viac ho nasmerovať na duchovno. Nebudem tu teraz spomínať zdanlivý rozpor medzi vedou a vierou, ktorý sa už i vďaka iniciatíve pápežov zmierňuje a možno počítať, že sa ukáže, že rozpor je len pseudoprávny problém. Duchovno je pochopiteľne týmito zmenami chápania hmoty a jej atribútov v podstate nedotknuté. Novými poznatkami materiálna by sa však malo získať práve na pochopení stability a spoľahlivosti duchovna. Nezaznamenali sme však, že by sa tak dialo.

Je preto zrozumiteľné, že naše trojrozmerné vnímanie priestoru nás samých a všetkého, čo sa v priestore deje a navyše naše vnímanie pokračujúceho času, kontrolované hodinkami, pokračuje. Sme na to navyknutí, naše celé vnímanie i ponímanie nášho prostredia i nášho bytia je tak ukotvené v priestore a čase, že si nevieme nič iné ani predstaviť. I vo všetkých fantastických a tzv. mysterióznych filmoch nenájdeme nič iné. Všetky fantázie tvorcov, počítačové grafické výmysly a triky síce dokážu v našom vnímaní vyvolať obrazy deformovaného priestoru, sprostredkovať nám predstavu pohybu v čase tam i späť, ale stále ide len o náš priestor a náš čas. To, čo sa na plátne či obrazovke odohráva, môže sa odohrávať fantasticky, ale vždy v nejakom priestore a v nejakom čase. To nás síce dokáže pripraviť rozumovo na pochopenie nových faktov o rozdielnostiach, ktoré vo filme vnímame ako deformácie času i priestoru, aby sme ich dokázali vnímať ako prirodzené javy vo vesmíre, dokonca i na prijateľnosť možnosti celkom iných priestorov a časov ako sú tie naše, či ich analógií, ale stále tu ostáva naše vnímanie a ponímanie hmoty a energie v tradičných školských súvislostiach. Bežne medzi ľuďmi sa nevie, že je to celkom inak ako sme sa učili v škole. Pritom je to všetko tu na dosah. Duchovno je však tiež na dosah, i keď, žiaľ, pre mnohých ďalej než tá takzvaná chladná temná hmota vo vesmíre. Pritom v skutočnosti spomenutých 96% temnej hmoty a energie nie je niekde ďaleko vo vesmíre, ale asi aj tu a to duchovno síce nemožno označiť priestorovým slovom tu, ale možno bude pochopiteľnejšie povedať, že my sme akoby....

Duchovné bytosti - podstata

Duchovné bytosti vo všeobecnosti, bez ohľadu na ich individuálne vlastnosti a zatriedenie podľa rôznych kritérií, sú stvorené, teda nie večné ako Stvoriteľ, ale ich bytie v bezčasovosti sa kryje s našim ľudským pojmom nesmrteľnosti. Bezčasovosť neznamená nemennosť. Sú obdarené slobodnou vôľou a tá sa môže prejavovať len v individuálnom chcení a dianí a teda aj postupnom, čo znamená individuálne vzostupnom alebo zostupnom poznaní a z toho vyplývajúcich aktoch diania, obdobe ľudských činov či skutkov. Bytie individuálnych duchovných rozumných bytostí sa deje v duchovne ako ich prirodzenom prostredí. Prípadné vplyvy na hmotno či iné stvorené kategórie súcna sú z duchovna možné, opačne to pochopiteľne možné nie je, lebo hmotno nemôže ovplyvňovať duchovno, ako to opakovanne zdôrazňujem.

Problémom možného ovplyvňovania hmotných javov priamo duchovnými bytosťami sa priamo alebo okrajovo

zaoberali i teológovia i filozofi najmä v 17. storočí. Vtedy *Henry More* spolu so svojou žiačkou *Ann Conwayovou* vo viacerých dielach kriticky zameraných proti *Descartovým* a *Spinozovým* názorom, ktoré považovali za spejúce k ateizmu, sa snažili zvrátiť túto tendenciu pri rozchádzaní sa vedy a náboženstva. Vypracovali koncepciu, podľa ktorej nie sú medzi vedou, zaoberajúcou sa hmotnými javmi (o energii sa vtedy ešte nehovorilo) a náboženským poňatím duchovných bytostí rozpory, pretože vlastne duchovné bytosti sú tým hybným činiteľom, ktorý stvorenú hmotu pretvára a zabezpečuje všetky prírodné javy, ktoré potom veda skúma. Je zaujímavé, že táto náuka, vtedy prijímaná i odmietaná, neskoršie považovaná za naivnú a anachronickú, sa dnes znova študuje a hľadá sa v nej reálne jadro. Vcelku však v súvislosti s tu spomínanými kritériami duchovna je aj v takých názoroch zreteľne viditeľné nedostatočné pochopenie duchovna a jeho nepriestorovosti. Spomínaná dvojica autorov sa totiž v argumentácii na podporu svojich názorov snažila najmä presvedčiť, že duchovné bytosti nie sú viazané na konkrétne miesto v priestore, ale ich hmotnomanipulačná aktivita je rozpriestranená a teda ich vplyv môže byť v dnešnom vyjadrení nie lokálny či regionálny, ale globálny. Takáto argumentácia bola asi vtedy dôležitá, ale z dnešného pohľadu sa nám javí ako ešte poznamenaná materiálne-priestorovým pohľadom na duchovné bytosti. Ako tu častejšie spomínam, pohľad na komplex tejto problematiky sa však ani dnes nedá nazvať dematerializovaným ani pri populárnom teologickom výklade a dokonca ani v odbornej literatúre.

Duchovné bytosti - základné delenie

Tradične a vo všetkých systémoch jednotlivých náboženských respektíve ideologických smerov ide o rozlíšenie duchovných bytostí na dobré a zlé. Nie je to však také jednoduché ako by sa to povrchnému pozorovateľovi zdalo. Nejde len o to, že dobré a zlé a teda viac filozofické ako každodenné komunálne vlastnosti je možné posudzovať z viacerých a neraz opačných hľadísk a k tomu nutne aj viacvrstevne. Okrídlený výrok „*cesta do pekla je neraz dláždená samými dobrými skutkami*“ nie je tak celkom satirou ani prázdny výkrikom skeptika. Niečo, chápané dodávateľom ako dobro môže totiž u príjemcu - nič netušiaceho dobrovoľného alebo i brániaceho sa pred ním - zapríčiniť zlo, ktoré by ho bez toho mieneného dobra iste nepostihlo a naopak, i skutok mienený ako zlý môže vyprovokovať u postihnutého niečo, čo sa v dobré obráti. Vidíme z tohto jednoduchého a každodenného príkladu, že rozlišovacím kritériom nemôže byť ani nasmerovanie úmyslu, ktorý

je vždy subjektívny, ani nejaké všeobecné posúdenie činu bez poznania ostatných okolností vrátane účinku na a u príjemcu. Nikto z ľudí nie je schopný objektívne posúdiť svoj zámer a tobôž nie odozvu u príjemcu. Toto tvrdenie však neznamená, že by sme sa mali vzdať dobrých skutkov voči našim blíznym, teda všetkým ľuďom, ale len upozorňuje na subjektívne neprečítanie dopadu svojej aktivity. Najlepším kritériom skutočne dobrých skutkov je ich nezištnosť, neegoistické podávanie a nevnucovanie, teda to biblické „*nech nevie tvoja ľavá ruka čo činí pravá*“.

Toto všetko však platí len pre ľudí. Naša biologicko-psychicko-duchovná komplexita a omylnosť nám nedovoľujú spohľadlivo poznať čo v konečnom dôsledku robíme a teda ostáva len svedomitá snaha. U duchovných bytostí samotných je to však iné. Jednak sú podstatne lepšie schopné rozlišovať nielen svoje pohnútky, ale aj dôsledky ich snažení, jednak dobro a zlo na duchovnej úrovni má zreteľnejšie kontúry. Delenie na dobré a zlé duchovné bytosti, obyčajne nazývané dobrí a zlí duchovia, je temer vo všetkých spomenutých náboženstvách a ideológiách bežné a vcelku jasne definované (výnimky osobitne spomenieme). Ide tu v podstate o určenie dobra a zla nie pre jednotlivé dielčie postoje či rozhodnutia, ale o celkové zameranie tej-ktorej individuálnej duchovnej bytosti. Toto celkové zameranie je v niektorých náboženských systémoch chápané ako raz dané a nemenné, v iných ho chápajú ako možnosť určitej dielčej zmeny zamerania pri prevahe jedného smeru a teda nemožnosť definitívneho zaradenia tej-ktorej duchovnej bytosti na jednu alebo druhú stranu od pomyselného predelu. Určitú výnimku predstavuje názor Origena na možnosť zmeny zamerania zo zlého na dobré u niektorých jednotlivých duchovných

Dobré duchovné bytosti

Ich spoločnou charakteristikou, samozrejme okrem v uvedenom zmysle dobrého zamerania je určité spektrum pozitívnych vlastností, ktoré sa prisudzujú i ľuďom, ak sa správajú tak ako im ich vlastná duchovná zložka, čiže ich individuálna duchovná bytosť (za mlčky predpokladaného faktu, že je to dobrý duch) radí. Je to najmä schopnosť dávania a prijímania lásky, spoľahlivosť, dôveryhodnosť, čínorodosť, zásadovosť, snaha po sebazdokonaľovaní, pokora, úcta a láska voči Stvoriteľovi. U človeka sa na tieto črty osobnosti nabaľujú ďalšie ľudské pozitívne vlastnosti, ktoré sa premietajú do rozhodnutí, postojov, slov i skutkov. U človeka je navyše ešte nutnosť, aby všetkým takým výstupom predchádzali sformované, i keď nie vždy uvedomované myšlienky. Hovoriť o myšlienkach ako i iných psychických javoch ako úplných analógiách tých javov u človeka v prenose na duchovné bytosti by bolo dosť opovážlivé. Analógiu ľudskej psychiky prisudzovať anjelom, u ktorých nemožno

hovoriť o nejakom prieniku medzi duchom a telom je nezmyselné a na iné varianty psychiky a teda ani jej jednotlivé zložky nemáme žiadne objektívne podklady, preto sa tomu radšej vyhneme. Nemožno súhlasiť s rozličnými dávnymi i súčasnými popularizačnými názormi, ktoré im buď prisudzujú celkom zhodné psychické črty ako sú u ľudí alebo len niektoré ako myslenie, intelekt, pamäť a podobne, ale opäť len v rozmedzí ľudskej psychiky. Výnimkou, ktorá sa dá prijať, je spomenutý názor Sv. Jána z Kríža o duchovnom rozume, duchovnej vôli a duchovnej pamäti duchovných bytostí. Chcelo by to však presnejšie definovať rozdiel medzi týmito kvalitami u človeka a u duchovných bytostí. To by asi bolo možné, ale len kolektívnym konsenzom odborníkov, lebo jednotlivec by sa mohol zapliesť do subjektívnych špekulácií.

Nevieme odhadnúť počet individuálnych duchovných bytostí a žiadne špekulácie tu nemajú miesto - veď sa nikto nepokúša ani odhadnúť koľko ľudí žilo od začiatku na tejto planéte, a to by malo byť predsa len dostupnejšie - a nemáme žiadne predstavy o tom, či sa ich počty dopĺňajú novostvorenými v ne-čase. Nie je nám známy samozrejme ani pomer počtu dobrých a zlých. Ostáva len nádej, že tých dobrých bude predsa len väčšina...

Útoky zlých duchovných bytostí na človeka

Spomenuli sme už niektoré až komické predstavy, hojne živé ľudovou tradíciou a dnes najmä tzv. ezoterickou literatúrou a bulvárnyimi médiami, kde však ide viac o senzačné a najmä hrôzu vzbudzujúce historiky, ktoré s realitou majú veľmi málo spoločného.

Niektoré aspoň na prvý dojem serióznejšie publikácie o posadnutosti a vyhánaní zlých duchov však ukazujú celú problematiku zjednodušene, neraz zavádzajúco. Ide najmä o nedocenenie pravidiel, vytváraných po stáročia neraz i vďaka obetiam mnohých, ktorí sa museli učiť na vlastných chybách, aby mohli nasledovníkom odovzdať preverené a bezpečné postupy.

Publikácie ľudí, ktorí sa sami nazývajú exorcistami či inak podobne, sú neraz preplnené samochválou, uvádzajú sa tisícky úspešných zákrokov jednotlivca. V celej tejto možno rozsiahlejšej kapitole však bude pre čitateľa jasné, že ide v skutočnosti o javy celkom iné, podstatne zložitejšie a teda i prístup k nim

musí byť veľmi zodpovedný, o čom sa v spomenutých publikáciách nedočítame nič. Podobne je to v akoby memoárových knihách rozličných vymietačov zlých duchov, ktorí k tomuto „zamestnaniu“ dospeli bez patričného vzdelania, len vlastnou skúsenosťou a odvahou - aspoň podľa nich samých - a nanajvýš s podporou nejakej skupinky ľudí, obyčajne nimi vedených a samooznačených ako cirkev tá a tá.

Ani k predchádzajúcim knihám zrejme nenájdeme dostatočné doplnkové poučenie z beletrie alebo filmov na príslušné témy o duchovných bytostiach. Zhodne ani v tejto delikátnej tematike nemožno od filmov či románov nájsť okrem možných dielčích myšlienok alebo črepiniek poučenia nič viac.

Možno sa to bude zdať nemiestne, že práve takejto citlivej téme mienim venovať väčší priestor. Považujem však túto oblasť poznatkov za užitočnú i pre laikov nielen pre poznanie ako také, ale práve pre už naznačené pochopenie nebezpečia a tým uvedenú obranu v každodennom bežnom i riskantnom živote.

Snažil som sa pre vovedenie do problematiky vybrať zo spisov cirkevných otcov latinského i gréckeho okruhu, stredovekých učiteľov Cirkvi i modernejších až celkom moderných teológov nejaké podrobnejšie údaje o podstate alebo aspoň ich názoroch na možnú podstatu a mechanizmy pôsobenia zlých duchov na človeka. Niečo sa dalo nájsť len v pojednaniach z 20. storočia. Predtým sa zrejme tento predmet nestal objektom skúmania ani uvažovania. Všeobecne sa vychádzalo len z faktov, uvedených v Písme. Základná otázka vychádza z ľudskej snahy pozrieť sa ako všetko funguje a pochopiť všetky zložky veci, ich vzájomné súvislosti a

celkový mechanizmus. To by iste šlo v prípade nejakého prístroja, stroja alebo deja, ktorý prebieha vždy rovnako ak sa rovnako spustí. Tu však ide o niečo omnoho zložitejšie. Tým, že je v hre vždy jednotlivец, jeho individualita a zrejme aj individualita zainteresovanej zlej duchovnej bytosti hrajú samostatné úlohy. Budeme preto musieť túto základnú otázku o fungovaní javu rozmeniť na drobné a opatrne postupovať podľa čiastkových otázok, ktorých poradie tiež asi nebude celkom usporiadané, pretože nejde o nejaký zoradený rad súvislostí či dokonca príčin a následkov, ale kľbko vzájomne prepletených a záhadne prepojených dejov.

Aké situácie alebo okolnosti môžu vyprovokovať u konkrétneho jednotlivca spustenie útoku?

Podľa popísaných prípadov sú okolnosti, ktorým môžeme pripísať rozhodujúci podiel na výbere konkrétnej obeť v určitom čase dosť rozdielne. V literatúre i podľa skúseností sa spomínajú podľa konkrétnych prípadov nasledovné položky:

- ♥ odborne neopatrný postup a súčasne cynický postoj k veci u archeológa, ktorý odokrával tajné miesto nejakého starodávneho satanistického kultu,
- ♥ nedodržanie presných pravidiel nezasahovania rečou svedka (lekára) pri vykonávanom exorcizme,
- ♥ pôvodné rozhodnutie postihnutého odovzdať sa zmluvou Satanovi výmenou za získanie určitých schopností, tzv. *Faustova zmluva* (prípád súčasného vysokoškolača),
- ♥ účasť na katechumenáte u 13-ročného dievčaťa spolu s matkou v situácii odporu ateistickej časti rodiny proti ich roz-

hodnutiu,

- ♥ denný kontakt a určitá závislosť na človeku (nadriadenom), ktorý je v definitívnom vzťahu so zlom i na duchovnej úrovni,
- ♥ koketovanie s vyvolávaním duchov z recesie či zábavy bez vedomostí o dôsledkoch,
- ♥ aktívna účasť na theurgických praktikách.

Posadnutosť

Posadnutosť zlým duchom, posadnutie alebo possessio už základom významu slova v slovenčine i latinčine napovedá o jave, ktorý sa vníma alebo predstavuje ako obsadenie organizmu človeka vplyvom zlého ducha. Tým sa zaručí podriadenie sa správania i telesných prejavov postihnutého podľa želania toho zlého ducha. Tento jav priznávajú viaceré náboženské doktríny, najviac prepracovaná je v kresťanských cirkvách, čo malo svoj vývoj a určitú väzbu na chápanie úlohy zlých duchov, ako sme to podrobnejšie spomínali v príslušnej časti knihy. Len skratka - v súčasnosti je v prevažujúcej časti príslušného laického i klerického stavu v cirkvi výraznejšie vnímanie možného pôsobenia zlých duchov najmä u ortodoxných, výrazné u gréckokatolíkov, na strednej úrovni u rímskokatolíkov a najmenej výrazné s určitým menlivým rozložením podľa detailných denominácií u protestantov. Tomu zodpovedá i celková snaha účinného riešenia ochrany príslušníkov cirkví pred vplyvom zlého ducha a taktiež riešenie pomoci už postihnutým. Napriek tomu to rozloženie je najpodrobnejšie prepracovaný systém a metódika v rímskokatolíckom rituáli.

Tu prichádzame k pojmu exorcizmu, čo sa niekedy laicky (i menej vzdelanými kňazmi) chápe nie celkom presne ako výnimočný prostriedok riešenia vážnej situácie po dôkladnom kolektívnom zvažení, ale voľnejšie ako akýkoľvek prostriedok ľudovo vnímaného vyháňania zlého ducha z človeka, u ktorého sa takéto postihnutie len predpokladá na základe veľmi povrchných pozorovaní a vedomostí. Určitým paradoxom je názov exorcizmus pre modlitbu kňaza pri krste, kedy prosí o

zrušenie dedičného hriechu po krstnom sľube prítomných pri krste a odrieknutí sa zlého ducha. Pri skutočnom, teda autentickom a liturgicky oficiálnom exorcizme ide však o veľmi vážny zákrok pri zložitej situácii, kde nemožno brať na ľahkú váhu akékoľvek pochybenie na jednu či druhú stranu pomyselných váh. Preto sa tejto otázke musíme venovať podrobnejšie.

Začneme odstupňovaním závažnosti napadnutia človeka ako celku zlým duchom. Oficiálne rozdelenie stupňov podľa stanoviska rímskokatolíckej cirkvi, zverejneného v *Rituale romanum* a množstve iných spisov je nasledujúce:

- 1. stupeň:** telesné alebo vonkajšie vzruchy, čo sa prejavuje ešte akoby mimo postihnutého, v jeho okolí dochádza k objektívnym fyzikálnym dejom, ktoré sú deštruktívne a nie dosť odborne sa chápu ako napadnutie miesta zlým duchom, fakticky však je to prejav fyzikálne vysvetliteľných anomálií najmä elektromagnetickej podstaty. Môže sa však prejavíť i objektívnymi ujmami tela postihnutého, čo zanecháva zjavné stopy ako po úderoch a povrchových zraneniach.
- 2. stupeň:** spútanie ovládanými myšlienkami alebo nutkaniami s obsahom protináboženských činov alebo sebapoškodenia, v miernejšej forme nutkanie do nadávok, strachu pred náboženskými miestami a symbolmi.
- 3. stupeň:** týranie, prejavujúce sa najmä telesnými pocitmi bolesti, útokov až do bezvedomia, pričom objektívne sa to dá dokázať i medicínsky. Býva to spojené s nutkavým rúhaním sa Bohu.
- 4. stupeň:** posadnutosť, teda úplne i keď nie nepretržité zmocnenie sa tela postihnutého a prepožičanie mu mimoriadnych a fyziologicky nemožných schopností ako je dvíhanie

nákladov viacnásobne prevyšujúcich hmotnosť tela a to bez viditeľnej námahy, ale i zmocnenie sa psychiky, prejavujúce sa mimoriadnymi schopnosťami, *napríklad* ovládaním nikdy neučených jazykov, často dávno mŕtvych jazykov i schopnosť spoznať skutočnosti skryté v pamäti ľudí, prítomných pri postihnutom, najčastejšie kňaza.

U jednotlivého postihnutého nemusí ísť o postupné prejavy jednotlivých stupňov, všetko sa môže spustiť tretím, výnimočne až štvrtým stupňom. Vzhľadom na nutnosť odlíšiť takéto javy od podobných iného pôvodu, sú potrebné nielen opakované komisionálne prešetrenia, ale i odborné pozorovanie, čo zvlášť platí pre odlíšenie psychických chorobných príčin takých príznakov v prvom až treťom stupni a skutočného určenia štvrtého stupňa po dlhšom skúmaní.

Americkí jezuitskí exorcisti popísali ešte neoficiálny piaty stupeň. Tu podľa ich skúseností nemožno hovoriť už o posadnutosti. Posadnutosť - ako to vyplýva z významu slova - vyjadruje situáciu, keď niekto ako celý človek, teda telo, psychika i duša, je násilne zlým duchom ovplyvnený tak, že je ním riadený a ovládaný. Sám však napriek všetkému, hoci pôvodne i sám k takému stavu prispel, chce sa tohto nepriateľa zbaviť a ako môže, spolupracuje pri oslobodzovaní. V spomenutom piatom stupni je už situácia celkom iná. Tu sa človek, teda jeho duchovná bytosť, už stotožnil so zlom, rozhodol sa stať sa jeho súčasťou, jeho duša ako duchovná bytosť sa stala členom množiny zlých duchov a teda nemá už prečo byť priamo ovládaný svojim „*kolegom*“, je jedným z nich. Rozdiel je len v tom, že nie je voľný ako oni, ale je naviazaný na telo, je človekom. Nie je však už človekom hľadajúcim, vyvíjajúcim sa duchovne, poznávajúcim, rozhodujúcim sa podľa svojej slobodnej vôle,

ale človekom rozhodnutým byť jednoznačne na zlej strane. Takíto ľudia - a si ich nebude málo - mohli prejsť spočiatku nedoriešenou posadnutosťou, ale podľa všetkého ani nemuseli, ak sa rozhodli pre túto cestu sami dobrovoľne. Ich úlohou, ako sa to pri dokumentovaných prípadoch podarilo exorcistom zistiť, bolo iných ľudí dostať vhodnou psychickou manipuláciou do situácie, kedy títo ľudia urobili niečo, čo umožnilo zlým duchom spustiť postup vedúci k posadnutosti. Exorcisti prišli na takéto prípady tak, že pri sérii posadnutostí hľadali spoločného menovateľa, čo pri typickej americkej flexibilitate miesta pobytu a zamestnania nebolo ľahké, ale podarilo sa zistiť *napríklad*, že všetkých čerstvých päť prípadov posadnutosti sa týkalo ľudí, ktorí boli postupne na rozličných miestach v priamom styku s človekom v piatom stupni, keď sa tento presúval v priestore z pracoviska na pracovisko vo vedúcej funkcii. Ako sa ukázalo, išlo vždy o jeho bezprostredných podriadených. Akonáhle sa prejavila posadnutosť, pod rôznymi zámienkami zmenil pôsobisko a tak sa vyhol prípadnej konfrontácii s postihnutým a zakryl svoju stopu. Na novom pracovisku v priebehu roka-dvoch sa to opakovalo, a tak ďalej.

Už spomínaný *Philip Madre*, ktorého viac kníh vyšlo v češtine, volil termín, ktorý českí prekladatelia uvádzajú ako „*zhoubné duchovní odcizení*“ a rozumie ním najmä prvé tri stupne a v niektorých textoch opatrne i náznaky štvrtého stupňa, teda vlastného posadnutia. Pre neho to má však význam najmä pre rozlíšenie a následné určenie najvhodnejšieho postupu vo forme modlitby pre vyslobodenie.

Iné javy súvisiace s duchovnými bytosťami

Zastavme sa trochu podrobnejšie ešte pri dvoch javoch, ktoré sa dávajú do súvislosti s duchovnými bytosťami, zväčša s tými zo zlej strany. Je to mágia a mystika.

Mágia, pojem, ktorý vznikol z pogrécťeného staroperského slova, označujúceho kňaza a vedca v jednej osobe, teda v kombinácii, ktorá bývala vtedy pred tisícročiami zvyčajná v mnohých rozvinutých kultúrach, sa tak ako mnoho iných často a rozlične používaných pojmov, roztrieštil do viacerých významov. Z množstva definícií mágie možno vybrať to spoločné a charakterizovať ju ako zneužitie určitých možností stvorenstva na vlastný inak nezaslúžený prospech. Už takýto popis jasne ukazuje na nemorálnosť, hriechosť, neetickosť a trestuhodnosť podobného skutku. I keď by bolo možné namietnuť, že uvedenú charakteristiku možno našíť rovnako na mnoho iných a v súčasnosti celkom bežných postupov človeka, ide tu predsa len o niečo iné. Tie postupy človeka, ktoré postihuje zákon, do mágie samozrejme nepatria. Magické praktiky v určitom období dejín viacerých kultúr boli síce postihnuteľné a aj veľmi drasticky trestané, ale vždy sa po čase prišlo na to, že posúdenie reálneho vykonávania takých praktík bolo tak málo odborne podložené, také subjektívne, že zväčša na to doplatili celkom nevinní, len očiernení ľudia a tí skutoční priestupníci vyšli bez úhony, navyše neraz práve oni boli tými, ktorí mali právo súdiť. Asi aj preto všade podobné právne praktiky prestali.

Nijako to však neznižuje mieru zodpovednosti ani zlo-

činný charakter takého konania. Účinky magických praktík so zámerom niekomu poškodiť nie sú v našich podmienkach také časté, ako si to ľudia z neznalosti myslia, ale existujú a presúvajú sa i do konkurenčného boja. Tu však nás zaujíma najmä jedna otázka, ktorá je tiež živá a žiaľ, i niektorými nie dosť odborne pripravenými teológmi nesprávne zodpovedaná. Magické útoky voči jednotlivcom môžu zapríčiniť vážne telesné problémy, ochorenia i s katastrofálnymi následkami, ale len po telesnej stránke. Nevyvolávajú ani zmeny správania - ľudia sa pri agresivite alebo nevere radi na to vyhovárajú - ani psychické ochorenia a závislosti - to zasa radi tak kamuflujú skutočnosť príbuzní - a nemôžu mať ani žiadne dopady na duchovnej úrovni. To znamená, že duša človeka, ktorý by bol cieľom magického útoku, nemôže nijako utpieť tým samotným útokom, len zdanlivo ak si to poškodený sám zariadi z akýchkoľvek dôvodov aby fakt útoku si prisvojil ako ospravedlnenie obrátenia sa k zlu i na duchovnej úrovni.

Niekedy sa ako magické označujú i satanistické a theurgické praktiky, čo je nesprávne prepletenie pojmov. Satanistické praktiky, ktorých je v súčasnosti veľa a majú veľmi rozmanité ideologické zdôvodnenie, sa podstatne líšia i samotnými rituálmi. V zásade ide o pomýlené vzývanie zlých duchov, niekedy pod vplyvom drog, niekedy z recesie a niekedy vážne v očakávaní, že si tým účastníci zabezpečia ochranu pred trestom za hriechy, akoby obetované Satanovi. Nejde tu teda o manipulovanie s prírodnými možnosťami za účelom zisku ako je to pri mágii.

Na záver

Pokúsil som sa predostrieť krátky prehľad toho, čo o duchovných bytostiach ľudia vedia i čo sa len domnievajú, o čom uvažovali a uvažujú, čoho sa v tej súvislosti obávajú i o čom sa medzi ľuďmi šíria nelogičnosti a zavádzania. Možno niečo nebolo podané celkom jasne, možno sa niektoré myšlienky príliš často opakovali (i keď sa hovorí, že opakovanie je matkou múdrosti).

Nemienim však na konci už nič doslovne opakovať, ani formulovať nejaké poučenie v bodoch. Chcem len čitateľovi prezradiť niečo z môjho vlastného vývoja poznania duchovných bytostí. Nemal som nikdy žiadne vízie, spojenia, dohovory či iné kontakty s individuálnymi voľnými duchovnými bytosťami, nečerpал som žiadne poznatky o nich z rozprávání nejakých vizionárov, kontaktérov a inej dnes rozšírenej literatúry. Vychádzal som najprv z bežne medzi ľuďmi rozšírených názorov, ktorých viditeľnú nelogičnosť v niektorých oblastiach som začal vnímať a snažil som sa ju nahradiť poznatkami autorít, najmä cirkevných Otcov, samotného Písma, postupne i vieroučných textov nekresťanských náboženstiev. Postupne v rámci psychiatrickej praxe sa objavovali situácie, ktoré sa nedali ani materialisticky ani medicínsky chápať a tým menej nejako v dobrom do nich zasahovať. Vyžiadalo si to buď útek od problému alebo podstúpenie rizika zorientovať sa a pokúsiť sa aspoň pochopiť, keď už nebola možná kompetencia priamo pomôcť tomu, kto bol nejako postihnutý. To všetko viedlo k potrebe ísť za podstatou v dobrej i zlej strane duchovna, prekročiť hranicu viazanosti na svetský pohľad, postupne a nie bezbolestne

sa dostať k rozlíšeniu duchovného od materiálneho. Toto bolo najzložitejšie a najdlhšie obdobie. Preto som i v knihe venoval viac priestoru otázkam odmaterializovania sa pri uvažovaní o duchovne, odčasovania a odpriestorovania a práve preto som prízvukoval i ten najtvrdošijnejší pozostatok materialistického uvažovania - to čo tu nazývam skrytou formou modloslužobníctva.

Človek v 21. storočí to má ťažké - je zavalený rôznorodými informáciami zo všetkých médií, má množstvo príležitostí na prázdne trávenie času, má množstvo osobných, rodinných, finančných i spoločenských problémov na riešenie. Duchovno je tu nejako bokom alebo až v nedohľadne, mimo zorného uhla. Z pohľadu krátkosti a neraz....

Ďalšie pokračovanie v knihe...